

Віктор Горобець

Основна сфера наукових і творчих інтересів

Політична й соціальна історія середньовічної та ранньомодерної України і Центрально-Східної Європи, ранньомодерна державність, дипломатія і міжнародні відносини.

Освіта

Фахову освіту здобув на історичному факультеті Київського університету імені Тараса Шевченка (1990).

1993 року в Інституті історії України НАН України захистив кандидатську дисертацію на тему «Малоросійська колегія та реформи державного устрою України: 1722—1727 роки»;

2002-го — докторську дисертацію «Проблема легітимації еліти козацької України в зовнішньополітичній діяльності Гетьманату: стосунки з Російською державою та Річчю Посполитою, 1654—1665 роки».

По завершенні навчання (1990) розпочав академічну працю в Інституті історії України НАН України, обіймаючи посади стажиста-дослідника, молодшого наукового, наукового та старшого наукового співробітника відділу

історії середніх віків і раннього нового часу. З 2002-го очолює сектор соціальної історії.

Викладав і займався науково-дослідною роботою в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Ягеллонському університеті в Кракові, Католицькому університеті Любліна, Варшавському, Гданському і Жешувському університетах, Науковому інституті імені Оссолінських у Вроцлаві.

Входить до редколегій провідних вітчизняних і закордонних наукових часописів — таких, як «Український історичний журнал», «Roczniki Humanistyczne», «Studia Podlaskie».

Науковий і просвітницький доробок

Автор більш ніж 600 наукових праць, серед яких понад 20 монографій. Публікується в провідних вітчизняних часописах, а також — у Польщі, США, Канаді, Угорщині, Румунії, Словаччині, Туреччині тощо.

Відповідальний редактор видань «Повсякдення ранньомодерної України: історичні студії в 2-х томах (Київ, 2012, 2013)», «Дві Русі (Київ, 2003)», «Війни і мир (Київ, 2004)», «Україна: хронологія розвитку, т. 4: На порозі Нового часу (Київ, 2009)», «Історія цивілізації. Україна. Том 4. Козацька доба (Харків, 2025)» тощо.

Активно займається популяризацією історичних знань на радіо, телебаченні, у друкованих й електронних ЗМІ (газети «Дзеркало тижня» і «День», радіо НВ, «Свобода», «Параграф. Ми — Україна», «Локальна історія». «Історія з м'ясом», «Історик щосуботи» тощо).

Громадська діяльність і визнання

Входив до складу Експертної ради з історичних наук ВАК України та Експертної ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт з історичних наук Міністерства освіти і науки

України. Член Українського національного комітету з вивчення країн Центральної і Південно-Східної Європи.

Лауреат конкурсів наукових проєктів Фонду Форда (США), Наукового товариства Шевченка в Америці, Нагороди ім. Івана Виговського Варшавського університету тощо.

Нагороджений почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України» (2008), грамотою Верховної Ради України (2006), подякою Президії НАН України (2011), грамотою Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (2011), ювілейною почесною грамотою Президії НАН України (2018), відзнакою НАН України «За підготовку наукової зміни» (2024).

Коріння

Народився 1 липня 1964 року на Наддніпрянській Україні, у мальовничій

місцині на берегах притоки Случі — селі Бичова. Як не дивно, коротка згадка про це наддніпрянське село (й навіть про залишки панського маєтку, де мені випало з'явитися на світ) міститься в одній із наукових статей самого Івана Франка, опублікованій 1904 року в «Записках НТШ». Власне, виринає вона в контексті біографії власника села — польського шляхтича Антона Шашкевича, народженого 1813 року (тобто фактично однолітка Тараса Шевченка), котрий у зовсім юному віці в званні ад'ютанта генерала Кароля Ружицького уславився геройствами під час польського Листопадового повстання 1830-1831 років проти Російської імперії. За що від командування нагороджений Золотим Хрестом, а від ворогів — важким пораненням, що заледве не призвело до летального кінця. Але в Україні польський шляхтич Шашкевич здобув славу як український поет, автор слів до народної пісні «Там, де Ятрань круто в'ється». До слова, у першій половині 1840-х під час обшуку в справі так званого «Короля Балагулів» (ним був якраз Шашкевич) поліція в речах підозрюваного знайшла Тарасів «Кобзар»...

Нині це село входить до складу Житомирського району Житомирської області. Утім, у дитинстві, вивчаючи поживтілі від часу невисокої якості паперу свідоцтва про народження моїх батьків, дідуся й бабусі, я з подивом довідався, що, мешкаючи впродовж якогось пів століття в одному й тому самому селі, ба більше — на одній і тій же вулиці, хтось із них був народжений у Подільській губернії, хтось у Вінницькій області, хтось у — Кам'янець-Подільській, особисто я — у Хмельницькій; щоправда, шкільні мої роки протікали вже у Житомирській. Допитливий дитячий розум намагався розгадати цей загадковий адміністративний ребус, однак спроби докопатися до істини ще більше заплутували справу. Адже на одних мапах рідну мені місцину відносили до Полісся, на других — до Волині, на третіх — до Поділля. Кордони між Великим князівством Литовським та Королівством Польським (до їх об'єднання за Люблінською унією 1569 року) пролягали то «нашим» берегом річки, то протилежним, «чужим». А тут ще й родові прізвища вносили неабияке сум'яття: поруч з виразно «козацьким» батьковим — Горобець,

вплітались «шляхетські» дідусеві й бабусині —
Лажевський, Шалагацька...

Одним словом, аби дати всьому цьому раду й
спробувати таки розплутати оцей клубок
загадок, протиріч і недомовок, нічого більше й
не залишалося, як іти навчатись на історичний
факультет Київського університету Тараса
Шевченка.

Ось так — якщо коротко — я і став істориком.